

Suç Mahalli Örtülüyor Mu? Sorumlular Hesap Versin!

Elâzığ-Sivrice'de meydana gelen deprem sonucunda Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından ağır hasarlı olduğu tespit edilen binaların sorumluları hakkında suç duyurusunda bulunulup, mahkeme vasıtasıyla gerekli tespitler yapılmaksızın yıktırılması, suç delillerinin yok edilmesine, suçlunun korunmasına ve yaşananların üstünün örtülmesine neden oluyor.

24.01.2020, saat 20.55 de meydana gelen Mw: 6.8 büyüklüğündeki depremde 41 yurttaşımız yaşamını yitirmiş, 1600 aşkın kişi yaralanmış, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından yapılan açıklamalarda ise gün itibariyle Elazığ'da 8519 bina, Malatya'da 2800 bina olmak üzere toplam 11.319 binanın yıkık, acil yıkılacak veya ağır hasarlı olduğu belirtilmiştir. Bugüne kadar, 200'ü aşkın binanın acilen yıktırıldığı da yapılan

açıklamalardan anlaşılmaktadır.

İçişleri Bakanlığı AFAD Başkanlığı tarafından yapılan açıklama ve ekte yer alan rapordan da anlaşıldığı üzere, Elâzığ'da yer alan 2301 nolu istasyonda yapılan ölçümde en yüksek deprem ivme değerinin doğu-batı yönünde 149.838 gal olduğu belirlenmiştir. Söz konusu raporda Elâzığ merkezde ölçülen 149.838 gal ivme değeri dikkate alındığında, ağır hasar gören çoğu binanın

mevcut deprem düzeyine göre hasar görmemesi gerektiği düşünülmektedir. Oysa yukarıda da belirtildiği üzere Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından yüksek oranda bina hasarlarının tespit edilmiş olması, hasar gören binaların etüt ve proje müelliflerinin, denetim süreçleri içerisinde yer alan fenni mesullerin, bu binalara ruhsat veren belediye veya ilgili valilikler ile müteahhit firmalarının görevlerini yapmadıklarını açıkça göstermektedir. Gerek 3194 sayılı imar kanunu, gerekse 4708 sayılı yapı denetimi hakkındaki kanun, yapı üretim süreçlerinde görev alan ve ruhsat eki etüt ve projelerin hazırlanmasını gerçekleştiren proje müellifleri, fenni mesuller, müteahhit firma ve ruhsat veren kurumların sorumluluklarını tek tek tanımlamış durumdadır.

Ancak depremin üzerinden onbeş günü aşkın süre geçmesine rağmen, Cumhuriyet Savcıları harekete geçmemiş, yapı üretim ve denetim süreçlerinde yer alan tek bir kişi hakkında soruşturma açılmadığı gibi, buna ilişkin delillerin de Cumhuriyet Savcıları veya ilgili mahkemeler tarafından tespitleri yapılmaksızın, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından alınan idari kararlar hızla yıkılmakta olduğu görülmektedir. Önümüzdeki süreçte, evleri hasar gören vatandaşlarımızın sorumlular hakkında yargı yolu ile işlem yapmasını önleyecek nitelikteki bu uygulama, Bakanlıkça bazı sorunların üstünün örtülmek istenildiği izlenimini vermektedir.

İçişleri Bakanlığı AFAD Başkanlığı tarafından açıklanan raporda belirtilen deprem ivme değerleri baz alındığında, bu oranda çok sayıda binanın hasar görmemesi gerektiği düşünülmektedir. Binaların yıkılması veya bu oranda ağır hasar görmesinin temel dört nedeni olduğu bilinmektedir.

Bunlara sırası ile bakacak olursak;

- Zemin araştırmalarının tanımlanan standartlara göre yapılmaması veya denetlenmemesi,
- Taşıyıcı sistem yapısı ve geometrisinin standartların ve uygulama mevzuatının

öngördüğü ölçütlere göre yapılmaması veya yaptırılmaması,

- Yapıda kullanılan malzeme ve işçiliğin günün öngördüğü standartlarda yapılmaması,
- Fenni mesul ve ruhsat veren kurumların kontrol ve denetim hizmetlerini gerçekleştirilmemesinden, kaynaklandığı bilinmektedir.

TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası olarak cumhuriyet savcılarını göreve davet ediyoruz!!!

Bu kapsamda;

- Elazığ-Sivrice'de meydana gelen Mw: 6.8 büyüklüğündeki depremin odak üssü baz alındığında, Elazığ şehir merkezine kuş uçuşu yaklaşık 35 km mesafede olmasına rağmen toplamda 11.319'u aşkın binanın ağır hasar görmesi, 41 yurttaşımızın yaşamını yitirmesi, 1600'ü aşkın vatandaşımızın yaralanmasına neden olduğu görülmektedir. İnşa tarihi itibarıyla o günün norm ve standartlarına göre binaların inşa edilmemesi nedeniyle hasar görmelerine sebebiyet veren müteahhit firmalar, etüt ve proje müellifleri, fenni mesul ve ruhsat veren kurumlarda sorumluluğu bulunan kişilerin tek tek belirlenmesi, sorumlular hakkında soruşturma açılarak gerekli yasal işlemlerin başlatılmasına,
- Mahkemelerden gerekli yıkım kararı çıkmadan, Çevre ve Şehircilik Bakanlığının idari kararlarla yıkım kararı vererek hasarlı binaları yıktırmasının delilleri karartabileceği düşüncesi ile yıkımların acilen durdurulmasına,
- Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca ağır hasarlı olduğu tespit edilen her bir bina için sorumluların ortaya çıkarılması ve vatandaşlarımızın mağduriyetinin önlenmesi amacıyla Cumhuriyet Savcılığına kamusal sorumluluğu gereğince suç duyurusunda bulunması gerektiği,

- • Elazığ ve Malatya’da konutları hasar gören her bir vatandaşımızın sorumluların ortaya çıkarılması, bundan sonra olası bir depremde vatandaşlarımızın can ve mal güvenliklerinin sağlanmasına yardımcı olmaları amacıyla Elazığ ve Malatya’da evleri yıkılan veya hasar gören vatandaşların kendi yapılarının ağır hasar görmesine neden olan ve görev ve sorumluluklarını yerine getirmeyen, etüt ve projeleri günün norm ve standartlarına göre hazırlamayan, kontrol ve denetim görevini yapmayan, malzeme ve işçilikten çalarak vatandaşlarımızın yaşamını yitirmesine, yaralanmasına neden olan kişilerin görev ve sorumluluklarını eksiksiz olarak yerine getirmelerini sağlamak amacıyla “yurtaş inisiyatifi” üstlenerek Cumhuriyet Savcılıklarına suç duyurusunda bulunmaları, gerektiği düşünülmektedir.

Sonuç olarak; 41 yurtaşımızın yaşamını yitirmesine, 1600’ü aşkın yurtaşımızın yaralanmasına, 11.319 aşkın binanın ağır hasar görmesine neden

olan deprem sonrasında herhangi bir sorumlunun bulunmadığını kabul etmemiz mümkün değildir. Yapı üretim ve denetim süreçlerinden sorumlu herhangi bir kişinin henüz yargı karşına çıkarılmaması, Çevre ve Şehircilik Bakanlığının yargı kararı olmaksızın idari kararlarla binaları yıktırması ve olası delilleri karartması kabul edilemez.

Tüm sorumlular ortaya çıkarılıp yargılanmadan, yapı üretim ve denetim süreçlerini tanımlayan kanun ve yönetmelikler sadece yazılı belgeler olarak kağıt üstünde kalıp hakkıyla yerine getirilmeden bir sonraki depremde de ülkemiz insanı yaşamını yitirmeye devam edecektir.

Saygılarımızla,

TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası

Yönetim Kurulu